

Szkolny Program Profilaktyczny

**Gimnazjum nr 39 im rtm. Witolda Pileckiego
we Wrocławiu**

Wrocław 2008

„Przedmiotem profilaktyki może być każdy problem, w odniesieniu do którego odczuwamy potrzebę uprzedzającej interwencji oraz wobec którego można zastosować środki zaradcze”

Krzysztof Wojcieszek

WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA W SZKOLE – WPROWADZENIE

PROFILAKTYKA jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Na pozór może się wydawać, że wszelkie zagrożenia czyhają na człowieka w świecie zewnętrznym, gdy w istocie to sam człowiek dokonuje takich wyborów, które zakłócają jego rozwój. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Takie widzenie wychowania i profilaktyki stawia szczególne wymagania wychowawcom. Do dobrego wypełnienia własnych zadań niezbędna jest wiedza nie tylko o współczesnych, cywilizacyjnych zagrożeniach, ale przede wszystkim o naturze człowieka, celu życia ludzkiego, jak również o mechanizmach psychologicznych prowadzących do destrukcji.

Program opiera się na założeniu, że efektywną formą jest praktyczne działanie, promowanie zdrowego stylu życia, dobrego funkcjonowania w sferze fizycznej, psychicznej, oraz rozwoju osobowości. Realizacji programu mają służyć działania szkoły, oddziaływania nauczycieli skierowane na osobowość wychowanka. Dostarczanie uczniom specyficznych informacji dotyczących mechanizmów przeciwdziałania uzależnieniom i wyposażenie w umiejętności służące lepszemu radzeniu sobie z problemami życiowymi.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM PROFILAKTYCZNY

Program profilaktyczny naszej szkoły powstał w oparciu o podstawę programową. Treści dotyczące psychoprofilaktyki zapisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego zawierają: promocję zdrowego stylu życia, rozwijanie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, prawidłowości i trudności rozwojowych okresu dojrzewania oraz profilaktykę uzależnień.

- Rozporządzenie MEN i Sportu z 26.02.2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51/2002r., poz.458)

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

1. Szkolny zestaw programów nauczania, który obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego.
2. Program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.
3. **Program profilaktyki** dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
4. Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą wspólną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak każdego nauczyciela.

Cele ogólne tego programu to:

1. Eliminowanie czynników ryzyka i przeciwdziałanie im.
2. Tworzenie zdrowej atmosfery wokół dziecka.
3. Działania wzmacniające czynniki chroniące przed patologią.
4. Wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju młodego człowieka jako jednostki zdolnej do życia w ramach różnych wspólnot.

Głównym zadaniem szkoły w realizacji założonych celów jest:

- zachęcanie uczniów do pokonywania trudności,
- pokazywanie, jak mogą to zrobić,
- wskazywanie różnych rodzajów aktywności przydatnych dla wszechstronnego rozwoju,
- wywoływanie chęci akceptacji siebie i utrwalania własnego optymizmu niezbędnego w kształtowaniu pozytywnych postaw i zachowań.

Program obejmuje następujące zagadnienia:

Profilaktyka dotycząca bezpiecznej drogi do szkoły

Profilaktyka w zakresie bezpiecznych warunków nauki

Profilaktyka uzależnień

Profilaktyka promująca zdrowy i bezpieczny styl życia.

Profilaktyka agresji

Obszary działania	Zadania	Formy realizacji
I. Profilaktyka dotycząca bezpiecznej drogi do szkoły	1. Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego poruszania się po drogach. 2. Znajomość podstawowych zasad drogowych i ruchu drogowego. 3. Bezpieczeństwo uczniów podczas dowozów.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ godziny do dyspozycji wychowawcy ◆ spotkania uczniów z policjantem ◆ zdobywanie przez uczniów uprawnień Karty Rowerowej motorowerowej ◆ cykliczne spotkania dyrektora szkoły i przewodniczącej zespołu wychowawczego z osobami sprawującymi opiekę podczas dowozów oraz z przedstawicielami samorządu uczniowskiego
II. Profilaktyka w zakresie bezpiecznych warunków nauki	1. Zapoznanie uczniów i ich rodziców z regulaminami obowiązującymi w szkole 2. Poznanie procedur postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń. 3. Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ godziny do dyspozycji wychowawcy ◆ zebrania klasowe dla rodziców ◆ zebrania Samorządu uczniowskiego ◆ apele dotyczące bezpieczeństwa ◆ umieszczenie obowiązujących procedur na stronie internetowej ◆ przeprowadzanie próbnych ewakuacji ◆ spotkania z policjantem, strażakiem ◆ zajęcia dydaktyczne ◆ spotkania z pielęgniarką
III. Profilaktyka uzależnień	1. Przeciwdziałanie używaniu przez młodzież środków psychoaktywnych (tytoń, alkohol, narkotyki, leki). 2. Kształtowanie postawy asertywności wobec uzależnień. 3. Zapobieganie uzależnieniu od mediów, komputera, internetu.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ realizacja projektów i programów profilaktycznych ◆ zajęcia profilaktyczne z pedagogiem, psychologiem ◆ konkursy tematyczne ◆ godziny do dyspozycji wychowawcy ◆ rozmowy indywidualne z uczniami
IV. Profilaktyka promująca zdrowy i bezpieczny styl życia.	1. Promowanie zdrowego odżywiania. 2. Aktywny wypoczynek.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zajęcia edukacyjne ◆ zajęcia praktyczne z udziałem rodziców

	3. Zajęcia dotyczące sposobów radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ wycieczki krajoznawczo-turystyczne ◆ letni wypoczynek (obóz harcerski, obóz sportowy) ◆ zajęcia pozalekcyjne (SKS, koła zainteresowań)
V Profilaktyka agresji	<p>1. Kształtowanie podstawowych kompetencji społecznych.</p> <p>2. Niwelowanie zachowań agresywnych uczniów i kształtowanie właściwej postawy wobec przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zajęcia psychoedukacyjne z pedagogiem szkolnym ◆ godziny do dyspozycji wychowawcy ◆ realizacja autorskich programów wychowawczo-profilaktycznych ◆ treningi zastępowania agresji prowadzone przez pedagoga ◆ indywidualne rozmowy z uczniem ◆ konkursy tematyczne ◆ kontrakty klasowe i indywidualne ◆ projekcja filmów profilaktycznych ◆ udział w ogólnopolskich programach i kampaniach społecznych

EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI

Pod koniec roku szkolnego przeprowadzona będzie ewaluacja programu za pomocą ankiety. Osobami ankietowanymi będą rodzice, nauczyciele oraz uczniowie naszego gimnazjum. Uzyskane wyniki posłużą do analizy przeprowadzonych działań, ich skuteczności oraz potrzeby wprowadzenia ewentualnych zmian. Za działania związane z ewaluacją odpowiedzialny jest Szkolny Zespół Profilaktyczny.

PODSTAWY PRAWNE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* – art. 72
- *Konwencja o prawach Dziecka* – art. 3, art. 19, art.33
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. Ust. nr 35 poz. 230 z p.zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. Ust. z 1996 r. nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. Ust. nr 24 poz. 198)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. Ust. nr 51 poz.458)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. Ust. nr 10 poz. 96)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 19 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. Ust. nr 121 poz. 1037)
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości Wśród Dzieci i Młodzieży z dnia 13 stycznia 2004r

Program zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 8 września 2008r.